

K O B R A

KULTURNÍ OBČASNÍK REGIONÁLNÍCH
AUTORŮ

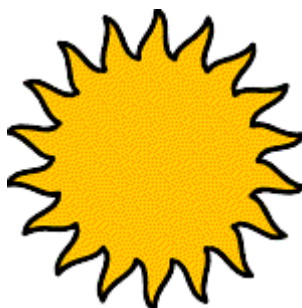
ČERVEN 2003 *** ROČNÍK IV.*** ČÍSLO 6

Citát inspirující:

Mám ráda dobré knihy, protože jsou očistné. Mají moc nás činit lepšími a co víc tenhle svět potřebuje.

Eva Hudečková – Bezhlavá kobyla

slunéčko sedmítečné
nebývá
netečné
k VELKÉMU BRATRU
na obloze ...

dává mu žití
(jen si tak svítí!)
v každé jeho teče
v každé jeho noze ...

Pavel Zeman

etuda letní

žíznivý čekám kohosi
poledne skrylo Tě v rákosí
slunce natírá nám lásku do bronzova
plavu za Tebou – jsi pro mne stále nová

DÁ SE LITERATUŘE A PSANÍ VYUČIT ?

K napsání dnešního úvodníku mě přivedla zprávička, kterou jsem zařadil aktuálně do květnové Kobry. Pro připomenutí zopakují:

„LITERÁRNÍ AKADEMIE - SOUKROMÁ VYSOKÁ ŠKOLA JOSEFA ŠKVORECKÉHO

nabízí možnost studia v oborech tvůrčí psaní, mediální komunikace, redakční práce a interaktivní média. Příjímací řízení se koná 23. - 26.června 2003, dny otevřených dveří

15.května a 9.září 2003. Bližší podrobnosti na internetu www.lit-akad.cz .“

Jak prosté a jednoduché, stačí zaplatit školné a máte vyhráno, do několika let se z vás stane uznávaný autor! Pochopitelně, že předcházející větu jsem napsal trochu v nadsázce, neboť si pokládám otázku, zda je možné vystudovat tak specifický obor jakým je literární tvorba a dosáhnout v něm zaručený úspěch, naučit se psát se vším všudy?

Nechci nikterak snižovat význam literární akademie, která přináší absolventům řadu důležitých a cenných informací, zprostředkovává neméně důležité kontakty na významné autory a snad i na nakladatelství, dokáže začínajícího autora zbavit jeho neduhů, počátečních častých chyb atd., ale víte, co mě napadlo, co když z akademie vzejde každoročně dvacet nových (každý si dosadí sám) např. Vieweghů nebo Berkových, nebude to potom v tom literárním světě pěkná nuda?

Ze školní literatury jistě znáte řadu příběhů, jak spisovatel vlastně ani nebyl spisovatelem v pravém slova smyslu, neboť za celý svůj život napsal třeba jednu knihu, ale tu knihu známe dodnes! Již si nepamatuji ani, kdo je autorem citátu, který budu volně parafrázovat: Koho dnes zajímá, zda měl Komenský, Einstein, Hašek akademický titul? A přesto jejich dílo přetrvalo do dnešní doby! Podle mého názoru by každý autor měl projít nejprve kus cesty životem, dívat se kolem sebe, aby vlastně měl, co nabídnout čtenáři. Nemyslím tím, že by se z literatury vyřazovali mladí lidé, vzpomeňme na básníky, kteří odešli z tohoto světa velmi mladí, a přesto jejich tvorba patří do toho nejlepšího, co v knihovnách máme! Věk není zásluha ani nedostatek !

Bohužel nemám se Škvoreckého akademií žádné osobní zkušenosti, sleduji jen její internetové stránky, přeji jí hodně nadaných studentů a ještě více úspěšných absolventů, kteří budou šířit slávu české literatury nejen po vlastech českých, ale ... nechtěl bych se dožít v knihupectví desetkrát vylouhovaných „klasiků“. Ono je lepší přečíst si originál. Proto nemám rád, když někdo řekne, že Karel píše jako Vančura, Olda jako Vaculík a Věra jako Pawlovská, mně by spíš zajímalo přečíst si něco od Karla, Oldy a Věry v originále, jejich pohledem na svět, protože jinak by to byla v literárních luzích a hájích pěkná nuda. A k tomu nám nedopomáhají literární akademie ...

Václav

LITERÁRNÍ SOUTĚŽE

(z internetových stránek Marty Bittnerové, které tímto děkuji – www.sweb.cz/martina.bittnerova/)

Literární soutěž Františka Halase 2003

Muzeum Blansko vyhlašuje 31. ročník Literární soutěže Františka Halase. Cílem této tradiční akce je podchytit mladé literární talenty, umožnit vzájemnou konfrontaci jejich činnosti a dát nejlepším příležitost práce publikovat. Soutěže se může zúčastnit každý autor ve věku od 14 do 35 let svými dosud nepublikovanými básnickými nebo prozaickými texty, obsah soutěžních prací není tematicky omezen. Soutěžní texty je možno zaslat ve třech kopiích, psané strojem nebo PC, rozsahu maximálně 10 stran formátu A4, spolu s přihláškou nejpozději do 1. července 2003 na adresu: Muzeum Blansko, Zámek 1, 678 26 Blansko, tel. 516418 781, 516 417 221. Přihlášky, v nichž je třeba uvést jméno, adresu, rok narození, zaměstnání a seznam soutěžních prací, si mohou zájemci vyžádat na výše uvedené adrese. Soutěžní texty bude hodnotit odborná porota, ve složení Dr. Ludvík Kundera, Mgr. Eva Nečasová a Mgr. Marie Habešová, která určí vítěze a navrhne nejlepší práce k otisknutí v materiálech pořadající organizace. Za užití práce nebudou poskytovány autorské honoráře. Pořadatel si vymíňuje právo publikovat z prostorových důvodů též úryvky ze zaslaných prací. Literární soutěž bude vyhodnocena v říjnu 2003.

Letní soutěž pro děti do 16 let

Nakladatelství Amulet vyhlašujeme soutěž pro malé spisovatele a ilustrátory s názvem: Prázdniny, kamarádi a já. Zadání: Inspirujte se příběhy Modré pětky a nakreslete a napište svůj komiksový příběh o tom, co prožíváte o prázdninách se svými kamarády. Maximální rozsah: 4 strany o velikosti A4. Svůj příběh nám zašlete poštou na adresu nakladatelství nejpozději do 20. 8. 2003. Výsledky soutěže po **1. 9. 2003** najdete na www.amulet-nakl.cz. Výherci budou pozváni na slavnostní vyhlášení LETNÍ SOUTĚŽE S AMULETEM, které se uskuteční v rámci akce Jičín – město pohádky v září 2003. Prosím o pomoc při propagaci soutěže!

Václav

ŘEKNI MI, CO ČTEŠ ...

Irena DOUSKOVÁ – NĚKDO S NOŽEM

Sáhnul jsem po knize mé vrstevnice, absolventce Právnické fakulty UK, ženě v domácnosti a spisovatelce na volné noze Ireně Douskové (1964). Autorka není příliš známa naší čtenářské veřejnosti, i když uveřejnila sbírku poezie Pražský zázrak (1992), dále prózy Goldstein píše dceři (1997), Hrdý Budžes (1998) a v nakladatelství Hynek Někdo s nožem (2000).

Ve svém díle autorka deníkovou formou zachycuje život mladé ženy, manželství, domácnost a dvě děti. Podle mého názoru je to próza čtivá, autorka hledá východisko z každodennosti, má úspěšného manžela, ale je stále sama, věc ještě komplikují vztahy jejich rodičů. Utíká hledat neúspěšně řešení do jiných vztahů. Celá novela končí náhlou, tragickou a nesmyslnou smrtí hlavní hrdinky. Irena Dousková hovoří současným jazykem a myslím si, že o její tvorbu bude především mezi jejími vrstevníky zájem. Úsporný sloh, žádná zbytečná vata. Knížka se mně líbila a přečetl jsem ji na jeden záťah.

Vzpomněl jsem si na rozhovor, tuším s Milošem Kopeckým. Řekl, že mladí herci hrají v nových filmech vlastně sami sebe, že to není právě herectví, neboť herec je ten, kdo se dokáže vcítit do zcela odlišné, věkově i povahově, postavy. Dousková popisuje z velké části svůj život, důvěrně známé prostředí, nakonec jako většina autorů, ale jak by dopadla, kdyby začala psát o životě např. starší generace. Totéž lze napsat o mojí novele Jak na Nový rok ... , přiznám se, že jsem obě práce trochu porovnával a domnívám se, bych nemusel dopadnout špatně. Ireně Douskové přeji, aby svůj nesporný talent brzy zúročila a neměla problémy jako v knize kamarádka hlavní hrdinky Kateřina.

A právě tento úryvek si dovoluji citovat (str.58 - 59): „*Kateřině zase vrátíli rukopis. Povídky prej teď' nikdo nečte a takový, jako píše ona, už vůbec ne. Prej jsou moc obyčejný a tradiční. ... horší je, že jí dával za vzor Vopálku, hlavně tu jeho poslední knihu Zaprodanci zatracenců. (Četla jsem, dočetla s velkým sebezapřením. Neuvěřitelně blábol.) Kateřina mu řekla, že to sice zná, ale že se jí to pranic nelíbí, že jí to připadá jenom jako řada nekonečných souvětí, řazených za sebou téměř náhodně a beze smyslu. Že je to o ničem anebo pokud to přece jenom o něčem je, tak že vůbec nepochopila o čem. Ten pitomec jí, přísahám bohu, řek: „No vidíš, a to je právě vono, to je ten fór. Takový nějaký příběhy o někom nebo o něčem jako se snažíš psát ty, to už nikoho nezajímá. S tím se už dneska nemůžeš chytit. Zaprodanci – to je pravda o dnešním světě ve vší své syrovosti a neuchopitelnosti,“ ... ale jedna věc mě přece jen přímo fascinuje. Ty donekonečna omílaný nesmysly o tom, co by lidi rádi četli a co ne. Kde se proboha vzala ta představa, že dobrá, pozornosti ne úplně debilního čtenáře hodná kniha, musí obsahem i formou připomínat popelnici nebo záchodovou mísu? Nechce se mi věřit, že to vážně někoho baví číst – respektive se v tom hrabat.“*

Co vy na to, LISáci? Ozvěte se!

Václav

PSÍ VÍNO

Dne 11.dubna 2003 vyšlo počtyřiadvacáté Psí víno, jehož vydavatelem je zlínský Jaroslav Kovanda. Tentokrát poprvé obsahuje i přílohu remazury, divadelní časopis z Moravy a Slezka. Psí víno, dříve specifický časopis pro současnou poezii přibral i prózu. Uvidíme zda to bude ku prospěchu či nikoliv. Pětice LISáků mým prostřednictvím dostává časopis, od tohoto čísla je za 30,- Kč, další zájemci, hlaste se u mne.

V čísle 24 je vedle ukázek z poezie známých i méně známých autorů i ukázka z knihy Imre Kertésze Člověk bez osudu, nositele Nobelovy ceny za literaturu 2002, dále glosy, recenze, zprávy a anonce, dále řada dalších ukázek z tvorby. Jaroslav Kovanda mě při zaslání tohoto čísla žádal o krátký názor na Psí víno. Proto bych chtěl poprosit ty kolegy, kteří Psí víno pravidelně odebírají a dostávají o malé zhodnocení. Já osobně si myslím, že je dobře, že podobný časopis vychází. Oželel bych přílohu remazury, ale zřejmě je to nutnost, kterou v dnešním světě nelze pominout (možná finační pomoc). Jinak si myslím, že vydavatel si na sebe upletl s prózou bič, protože uveřejnit delší práce je nemožné a úryvek je vždycky trochu problém, neboť vybrat charakteristickou ukázkou z delšího dílka není jednoduché (navíc mám zkušenosti, že se to autorům ne vždy líbí, když jim někdo sáhne do díla).

Poezie je rozdílná, něco se mně líbí, něco ne, ale tak je to normální. Někdy třeba od jednoho autora je jedna báseň výborná, ostatní se mně nezdaří, možná jsem je nepochopil. Ale v každém případě je dobře, že časopis existuje a žije, že má okruh dopisovatelů a čtenářů, že pan Kovanda dělá Psí víno doma na koleně, že dokonce vyplácí honoráře (věc téměř nevidaná). A nevím, jestli jste se LISáci pokoušeli o uveřejnění příspěvků, ale zkuste to. Je to zase jedna z publikačních možností , teď již i pro prozaiky. Adresa : Jaroslav Kovanda s.r.o., Lesní čtvrť 3728, 760 01 Zlín. e-mail: psi.vino@volny.cz. Ukázky z časopisu si lze prohlédnout i na internetu. Václav

VÍTE,ŽE ...

- V květnovém čísle novopackého Achátu (5/2003) uveřejnila Zlata Zákoutská článek Stačí se jen rozhlédnout?, v ekologicky laděném článku použila v závěru báseň Nosím smutek za padlý strom .

- V literární soutěži Královéhradeckého kraje Tady jsem doma, kterého se zúčastnilo 216 soutěžících, získal jednu z cen Bohumír Procházka. Ve IV.kategorii (senioři) získal společně se Soňou Chlopkovou z Chlumce nad Cidlinou a Evou Váchovou ze Špindlerova Mlýna knižní cenu. Vyhodnocení soutěže se konalo 22.května v budově Krajského úřadu v Hradci Králové. (podle novin U nás v kraji, květen 2003, II.ročník, číslo 2). Václav

DNY POEZIE V BROUMOVĚ

Milá přítelkyně, milý příteli,

ráda bych vás velmi srdečně pozvala na čtvrté **Dny poezie v Broumově 26.-27.zář. 2003**, které by měly být setkáním polských a českých autorů poezie. Organizátorem setkání jsou básníci z Broumova. Setkání by mělo vytvořit prostor k vzájemnému poznávání i prezentaci vaší tvorby.

V rámci programu se uskuteční autorské čtení Podvečer plný poezie, poetické dílny a bude dost času na seznámení účastníků s vlastní tvorbou. I letos chceme připravit malý sborník, proto vás prosíme o zaslání 3 – 4 kratších básní, kterými byste se chtěli prezentovat ve sborníku i v podvečerním vystoupení.

Máte-li vydané knížky a chcete-li je představit broumovským čtenářům, zašlete je spolu s přihláškou, vystavíme je v knihovně nebo v knihkupectví.

Pro účastníky setkání můžeme zajistit nocleh v městské ubytovně, a to jak z pátku na sobotu, tak ze soboty na neděli. Účastnický poplatek 60 Kč, o který vás tímto žádáme, je určen na sborník a malé občerstvení.

Přihlášky na Den poezie a básně zašlete do 31.7. na adresu:

Mgr. Věra Kopecká, Křinice 8, Broumov 550 01. Máte-li možnost, zašlete básně jako přílohu e-mailu na adresu:

vera.kopecka@masarykova.broumov.indos.cz ,

případné dotazy vám zodpovím v podvečerních a večerních hodinách na telefonu 604648141. Moc se těšíme na setkání s vámi. Za organizátory setkání

Věra Kopecká

Snímek z loňského setkání českých a polských básníků v Broumově. V popředí sedí vlevo organizátorka akce Věra Kopecká, svou poezii přednáší Zdenka Líbalová z Mělníka. (foto Václav)

SLOVENSKÁ LITERATURA PODRUHÉ

Tak jsem listoval ve svých mozkových závitech, abych si osvěžil, jakou knihu od slovenského autora jsem četl, pochopitelně česky, v překladu. Ne, že bych nedokázal číst slovensky, nakonec jsem si přečetl ve „slovenčině“ i Styronovu Sophiinu volbu, neboť jsem ještě před rokem 1989 nesehnal v knihkupectví tuto knihu česky, a tak jsem si vítězoslavně odnesl slovenský překlad. Pokud si vzpomínám, četl jsem ještě na škole slovensky psaná skripta Embryologie a byla to fušta. Ale dost legráček.

Prvním kdo mě napadl byl Ladislav Mňačko, ten už bohužel nežije, ale přesto si dovolím připomenout: **MŇAČKO LADISLAV** (1919 Valašské Klobouky – 1994 Bratislava), dětství a mládí prožil v Martině, pracoval jako prodavač v lékárně, za války byl vězněný v koncentračním táboře a na nucených pracích v Německu, odkud uprchl a zapojil se do partyzánského hnutí na Valašsku, jeho rozchody s režimem jsou dostatečně známé, takže byl na černé listině po roce 1968 a do vlasti se vrátil z Rakouska, kde žil, až po roce 1989. Z jeho nejznámějších děl byl zfilmován román právě z konce 2.světové války na Valašsku Smrt' sa volá Engelchen (česky 1960 Smrt' si říká Engelchen). Z řady dalších vzpomenu alespoň jeho románový pamflet Ako chutí moc (česky 1968 Jak chutná moc).

Pravým opakem v postoji k předlistopadovému Československu byl další dnes již nežijící básník a spisovatel **Miroslav VÁLEK** (1927 Trnava – 1991 Bratislava), ceněny jsou především jeho překlady moderní světové poezie, pracoval jako redaktor a v 60.letech jako šéfredaktor časopisu Romboid, v letech 1967 – 1968 byl předsedou Svazu slovenských spisovatelů, následně se stal poslancem a působil ve vysokých funkcích v komunistické straně (ministr kultury SR 1969 – 88), v letech 1988-9 byl tajemníkem Svazu československých spisovatelů v Praze. Z tvorby jsou významnější básně a sbírky z počátku jeho tvůrčí dráhy (např. Domov sú ruky, na ktorých smieš plakať, Neďela, sbírka Nepokoj), v pozdějším období psal spíše tzv. angažovanou poezii (např. poema Slovo).

Třetím dnes již nežijícím autorem je **VLADIMÍR MINÁČ** (1922 Klenovec – 1996 Bratislava). Prozaik, esejista, filmový scénárista a kulturní a politický činitel. Účastnil se Slovenského národního povstání, byl vězněn v Mauthausenu a Dachau, v 50.letech minulého století byl kritizován za tzv. buržoazní nacionalismus, po roce 1970 se stal oporou tzv. normalizace a v letech 1974 až 1990 byl předsedou Matice slovenské. Po roce 1989 působil jako poslanec za Komunistickou stranu Slovenska a Stranu demokratické levice. Jeho prvním románem byl Smrt' chodí po horách, kde zachytil vlastní povstalecké zážitky. Za Mináčův literární vrchol je považována trilogie Generácia, velký ohlas měla i dvojnoveľa Nikdy nie si sama (česky v roce 1969 Nikdy nejsi sama).

Tolik trojice již nežijících autorů, kteří se dožili změn po roce 1989, ale jejich život byl značně rozdílný, v různých obdobích byli na výsluní a zase v ústraní života, snad proto jsem je vybral jako ukázkou toho, jakým vývojem prošly, možná, že jsou klasickou ukázkou typů ve slovenské kultuře a společnosti vůbec.

Ale měli bychom si říkat spíše o žijících autorech, takže další, tentokrát autorkou, je žena, od které jsem četl knihu Pásla koně na betoně, pochopitelně úspěšně zfilmovanou. Takže tedy, další v řadě je spíše herečka **MILKA ZIMKOVÁ** (1951 Okružná), studovala herectví v Bratislavě a od roku 1975 působí ve svobodném povolání, jako herečka je známa i českému publiku. Její první kniha, sbírka patnácti povídek z východního Slovenska, Pásla koně na betoně se dočkala českého překladu (1989) získala velký ohlas především filmovému zpracování (1982, režisér Štefan Uher). Ve filmu zaujalo především „šarišské“ nářečí a lidsky citlivé osudy žen z „vidieka“. Kniha dokonce vyšla v překladech v různých jazycích.

Její další povídkové knihy No a čo a Bez slov (rukopis) tak trochu zaostaly ve stínu autorčiny prvotiny.

Dalším autorem, se kterým jsem měl tu čest, je **DUŠAN KOVÁČ** (1942 Humenné). Já jej znám především jako autora Dějin Slovenska, které vyšly v českém nakladatelství Lidové noviny v roce 1998, ale Dušan Kováč, mimochodem bratr prvního slovenského prezidenta Michala Kováče, studoval dějiny a ruštinu na FFUK v Bratislavě a působil jako středoškolský profesor a od roku 1968 působil v Ústavu dějin evropských socialistických zemí Slovenské akademie věd a později do Historického ústavu Slovenské akademie věd. Jeho práce jsou spíše odborné (např. Německo a německá menšina na Slovensku, Slovensko v Rakousko-Uhersku, Milan Rastislav Štefánik).

Kromě odborných publikací vydal povídkovou knihu Převtělování, básnickou sbírku Zvětšeniny a společně s Jánom Gazdíkom knížku Kolejáci o životě slovenských studentů v pražské koleji. Svoji mnohostrannost dokazuje i rozhlasovou hrou Studna a televizními hrami Chlapské léto a Yettiho stopy.

Další skupinu tvoří autoři známi spíše jako herci – spisovatelé, sem bych zařadil **MILANA LASICU** (1940 Zvolen) a jeho nedávno zemřelého divadelního kolegu **JULIA SATINSKÉHO** (1941 Bratislava – 2002). V Čechách jsou oba známější jako herci a komici, ale například Satinský vydal knižně soubory fejetonů Moji milí Slováci (česky 1992), Karavana štěká, psi jsou dál a pro děti napsal Rozprávky uja Klobásu. Známé jsou i jejich knižní soubory dramatických scének a povídek Nečekanie na Godota, zajímavé by byly i jejich písňové texty, které vyšly v knihách Bolo nás jedenásť a Piesně o ničom.

Další dvě jména jsou známá spíše z oblasti hudby : **BORIS FILAN** (1949 Bratislava) a **KAMIL PETERAJ** (1945 Bratislava). Filanovo jméno je spjato s texty nejprve skupiny Prúdy a Pavlom Hammelom a později s Elánem . Jeho texty vyšly knižně ve výběrech Túlavý psík a 69 textov. Mimo textové tvorby vydal knihu povídek Paternoster a tři knihy cestopisných črt. Peterajova cesta

k muzice vedla přes klasickou poezii a jeho sbírky Sad zimných vtákov, Čas violy a Kráľovna noci a řady dalších. Od poloviny 60.let 20.století se věnuje textové písňové tvorbě, spolupracoval se skupinou Prúdy, ale i zpěváky Hammelem, Žbirkou a Gombitovou. Společně s Jánou Štrasserom napsal texty k muzikálu Cyrano z predmestia.

Z trochu jiného soudku je tvorba **VOJTECHA ZAMAROVSKÉHO** (1919 Trenčín), kterého znám především jako autora historických cestopisů Za sedmi divy světa, dále knihy Objevení Tróje a řady dalších děl z dávné historie. Dovolím si z bohaté bibliografie vzpomenout ještě knihu Bohové a hrdinové antických bájí. Zamarovský píše slovensky i česky, takže je českému čtenáři velmi známý, navíc žije v Souticích u Prahy.

Další autorkou žijící dlouhodobě v Praze je **Nataša TANSKÁ** (1929 Praha), spisovatelka knih převážně pro děti a mládež. Od roku 1990 žije přechodně v Londýně. Známé jsou i její rozhlasové hry, z nichž například hra Hodina angličtiny se dočkala i televizního zpracování. Píše i divadelní hry (např. Predajňa , Flétnista). Z textů pro děti vzpomenu například Co mi řekl semafor nebo Nuňa je sama doma.

V minulém ohlédnutí za autory spojenými s Martinem jsem psal o Olze Feldekové, tentokrát se podíváme na jejího manžela **LUBOMÍRA FELDEKA** (1936 Žilina). Je znám především po listopadu 1989 jako člen koordinačního centra Verejnosti proti násiliu, když v roce 1989 podepsal manifest Několik vět. Zajímavé je, že od roku 1995 žije trvale v Praze. Feldek je jinak velmi plodný autor, básník, dramatik, prozaik, překladatel a esejista. Zabýval se i tvorbou pro děti a mládež. Známá je jeho satirická poezie ve sbírce Slovák na mesiaci, romány Van Stiphout a soubor divadelních her Smutné komedie.

Nesmím zapomenout ani na **PETERA JAROŠE** (1940 Hybe), prozaika a filmového a televizního scénáristu. Jeho první novela se jmenovala Popoludnie na terase, úspěšný byl soubor próz Krvaviny, ale českému divákovi a čtenáři je Jaroš znám jako autor románu Tisícročná včela (česky v roce 1986 Tisíciletá včela) s nezapomenutelným Jozefem Krónerom v hlavní roli. Málokdo ví, že Tisícročná včela má volné pokračování v románě Nemé ucho, hluché oko.

Dalším známým autorem z televizních slovenských pondělků je dramatik **JÁN SOLOVIČ** (1934 Pliešovce). Zastával řadu funkcí ve svazu slovenských spisovatelů v 80.letech 20.století. Známá je jeho tragikomedie Žobráce dobrodružstvo nebo hra Meridián. Řadu svých her převedl i do televizní podoby, např. seriál Straty a nálezy a Dobrý ľudia ešte žijú.

Dalším slovenským autorem, se kterým jsem měl tu čest se poznat je spisovatel, výtvarník převážně satirické orientace **PAVEL TAUSSIG** (1933 Bratislava), do roku 1968, kdy emigroval do Frankfurtu nad Mohanem působil jako redaktor humoristických časopisů. Jeho povídková kniha Jedinečná svята byla první slovenskou knihou vydanou v torontském nakladatelství u manželů Škvoreckých. Jeho charakteristickým projevem jsou ale tzv. „bublináže“, satirickými texty aktualizované kresby ze starých časopisů.

Dalším autorem, který nebyl za tzv. normalizace v kurzu byl **PAVEL HRÚZ** (1941 Bánská Bystrica). Působil v Matici slovenské, ale v roce 1971 byl propuštěn a vyloučen ze Svazu slovenských spisovatelů a nesměl publikovat. Pracoval v různých, dělnických, povoláních a až po roce 1989 se stal redaktorem literární redakce Slovenského rozhlasu v Bánské Bystrici. Debutoval novelou Dokumenty o výhledoch, po roce 1990, po dvacetileté odmlce, se uvedl knihou Chlieb a hry. Je to soubor povídek ze současnosti, vyprávěný zvláštní technikou náznaku a skryté symboliky. V podobném duchu jsou napsané knihy Pereat (1991), Párenie samotárov (1993), Chlieb a kry (1996), Oči kuričove (1996), Hore pupkom, pupkom sveta (1998). Pavel Hružík spolupracuje s rozhlasem; pro televizi napsal hru Nedobytný hrad . V roce 1999 se stal laureátem Ceny Dominika Tatarku.

A na závěr dnešního povídání jsem si nechal jednoho z nejznámějších slovenských současných autorů a tím je **DUŠAN DUŠEK** (1946 Gbelce), studoval chemii a geologii, ale po vysokoškolském studiu byl redaktorem nejruznějších časopisů a v letech 1979 až 1989 působil jako profesionální spisovatel. Pracoval v redakci literárního měsíčníku Slovenské pohľady a dnes je pedagogem na Filmové a televizní fakultě VŠMU v Bratislavě (katedra dramaturgie a scénáristiky).

Do literatury vstoupil sbírkou povídek Strecha domu (1972), kde líčí zážitky z dětství, ze Záhoří. Následuje kniha Oči a zrak (1975). Dušek píše i pro děti, např. Najstarší zo všetkých vrbcov, Pravdivý príbeh o Pačovi, Pištáčik a Pištáčik sa žení. Vydal další knihy povídek Poloha pri srdci, Kalendár, Náprstok, Dvere do klúčovej dierky, Babka na rebríku . Vydal i básnickou sbírku Dúšky. Po roce 1990 vydal další povídkové knihy, např. Milostný čas, Kufor na sny, Teplomer.

Dušek je také autorem filmových a rozhlasových scénářů. Napsal scénář například k filmům Růžové sny, Ja milujem, ty miluješ. Největší úspěch z rozhlasových her dosáhla hra Muchy v zime.

Tolik tedy dnešní druhá procházka po stránkách slovenské literatury. V tomto přehledu si rozhodně nekladu za cíl souborně a úplně mapovat slovenskou literaturu. Spíš je to soubor jmen a děl, která mně nějakým způsobem oslovila, zaujala. Pokud máte i vy svoje zkušenosti se slovenskými knihami, napište o tom do Kobry.

Dnešní stránky o slovenské literatuře jsem připravil s podporou knihy Slovník slovenských spisovateľov Valéra Mikuly a kolektivu a internetových stránek www.books.sk/windex.jsp .

Příště se podíváme na slovenské literární časopisy. A v dalších pokračováních bych se chtěl dostat i na mladou tvorbu (poezii i prózu) a čtenářské žebříčky .
Václav

ZÁPIS ZE SCHŮZKY LIS

Dne: 21. května. 2003 , místo: Městská knihovna v Jičíně, přítomni: Franc, Žantovský, Eberlová, Beranová, Jebavá, Benešová, Zeman, Zlatníková, Jindra

1. Stmeláč

Dohodnut termín: 27. 6. 2003 od 17,00 (po schůzce jsem zjistila toto: u Prochora je to problematické, ještě dá vědět. Je možné to udělat na zahradě u knihovny a přespat v knihovně na zemi – prosím dohodněte se e-maily nebo telefonicky. Já budu v knihovně od 23. 6.) V případě konání - občerstvení zajistí Beranová.

2. Pohádky u kašny

9. – 11. 9. čteme krátké pohádky z vlastní tvorby u kašny na nádvoří zámku Franc, Zákoutská, Prochor, Beranová, náhradník: Jebavá (pohádku dodá Benešová ze soutěže)

3. Slovensko

Žádost o grant byla vypracována a podána. Podrobnosti o cestě až Prochor. (dopisem z 26. 5. nám MěÚ oznamuje, že žádost zamítá, protože místo konání je v rozporu s pravidly grantového řízení)

4. Různé

Informace o setkání s PhDr. Vl. Píšou

Informace o soutěžích

Článek o LIS pro U nás (periodikum pro knihovny našeho kraje) napsala a odeslala Benešová

Informace z Valné hromady Vč. pobočky Obce spisovatelů podala Zlatníková
Almanach: vydáme v r. 2004, požádáme opět o grant (snad úspěšněji), je třeba shánět sponzory, na příští schůzku každý přinese 10 stran tištěných i na disketě (n. poslat e-mailem do knihovny)

Autorské čtení: bude „polooficiální“, začátkem prosince – vánoční a zimní námět prací, termín bude dohodnut v září

Zjistit možnost autorského čtení v domovech důchodců

5. Diskuze o poezii Dragy Zlatníkové

PŘÍŠTÍ SCHŮZKA: 24. 9. 2003 OD 17,00 V KNIHOVNĚ.

Zapsala: Benešová

MUZIKA PAKA: TEREZA BOUČKOVÁ A JEJÍ HOST

Nevím, co mělo být největším lákadlem pro diváky na festivalu MUZIKA PAKA 2003 (sám jsem toho mnoho nestihl), ale pro mě to byla spisovatelka Tereza Boučková, která do Nové Paky zavítala, aby se v autorském čtení představila divácké veřejnosti v sobotu 31.května. Začátek jejího vystoupení se sice posunul z původních 20 hodin asi o hodinu, ale nelitoval jsem (stihl jsem ještě urazit dvě Plzně a ďábelský toustík - doporučuji, zajděte do Novopackých sklepů) a doufám, že ani další, zhruba dvě desítky návštěvníků. (Vidíte, i na vystoupení známé autorky nepřijde o moc víc lidí než na naše pořady, tak co pořad nařikáme!). V zajímavém prostředí sálku v 1.patře Novopackých sklepů nebylo o překvapení nouze.

Myslím si, že informace o Tereze Boučkové budou sice nošením dříví do lesa, ale pro pořádek uvedu, že je autorkou několika knih, např. Indiánský běh, Křepelice, Když milujete muže či Krákorám. Právě její kniha byla námětem pro film Smradi. A od tohoto filmu se vyvíjel program novopackého pozdního večera, neboť hlavní protagonistka si jako hosta přivezla Bedřicha Ludvíka, dramaturga vzpomínaného filmu, jinak také spolutvůrce divácky úspěšných pořadů o historii rozhleden a významných stromů, které jste mohli vidět na obrazovkách České televize.

Jak se oba hlavní aktéři přiznali, v březnu letošního roku vytvořili hudební duo, a tak se fejetony z pera Terezy Boučkové střídaly se zajímavými písněmi, promlouvajícím divákům do duše. Bedřich Ludvík se projevil jako nadaný kytarista a Tereza Boučková jako možná další hvězdička na nebi českého hudebního nebe, i když o to, asi oběma vůbec nejde.

Z řady fejetonů mě zaujal ten, který pojednával o mužích, mimo jiné jejich vztahu k živým myčkám nádobí v jejich domácnostech. Pro posluchače zajímavý byl příspěvek o lásce k jízďě na kole, respektive o „bikerech“. V závěru potom zazněl i fejeton vracející se do naší nedávné minulosti, o filmech Jiřího Krejčíka, především pak o filmu Ema Destinová.

V přestávečkách mezi fejetony a písněmi se mluvilo o filmu Smradi, prostředí ve Vráži u Berouna, kde se film natáčel a kde autorka s rodinou žije.

Program diváky oslovil, což bylo patrné z neutuchajícího potlesku a opakování nejtázanější skladby Anna. A mně nezbyvá než dodat, že jsem z Novopackých sklepů odcházel s dobrým pocitem, kdy se účinkujícím podařilo diváky vtáhnout do děje, otevřít jejich nitra a dát zapomenout na všechny „supergalašou“ na nejmenovaných televizních stanicích. Václav

TRUHLIČKA

Monika Eberlová (úryvek)

Čtyři tiché stěny z nichž se dávno vytratil život. Omšelý nábytek se stopami po dětských hrách a za sklem žlutnoucí pozdravy z dovolených. Odkudsi z daleka sem doléhá čísi zlobný křik. Žádný čísi, nekonečná spirála dvou zamotaných bytostí vzájemným nepochopením do sebe, sousedi Krčkovic. Už jsem si zvykla, za ta léta. No co, pořád se hádaj, ale alespoň jsou spolu. Dokud se hádají, stále mezi nimi něco je, stále ještě si nejsou jedno. Závídím jim.

Tolik let. Bože, za týden máme výročí svatby. 30. výročí. Celý život, těžko k uvěření. Celý život v těchto stěnách, na nichž se toho moc nezměnilo, od nastěhování.

„Táta, táta!“

„Evičko, Evičko, slyšíš? Kája řekl táta, řekl táta. Kluk šikovnej!“ radostí jančil Otík, celý se hrdostí na svého synka nadouval.

Jakpak by to neslyšela, vždyť byla s malým celé dny doma. První krůčky, první slůvka a pak první hádka s tátou. Jak jí bylo tenkrát Otíka líto, tohle si od Káji nezasloužil. Každé jeho vykřiklé slovo dopadalo jako ostří sekery do živého. Otík to ale ustál, dokázal odpustit poblázněnému pubertáku. Dokázal to a našli k sobě zase společnou cestu. Jo, můj Otík. Je to silný a správný chlap. Bože proč? Proč jen? Čím jsem si to zasloužila? Proč už tě ke mně domů nic netáhne?

A co by taky mělo? Já vím. Pěkně jsem za ty léta nakynula. V obličejí samá vráska, no jo, jen se na sebe podívej, kdo by o takovou škatuli starou stál. Našel si jinou, hezčí, mladší. Hlavně mladší. Co s tebou. Jsi jen bečka, co mu vaří, pere, žehlí, uklízí, lahváče tahá domů. A co za to mám? Mohu jen pozorovat jak po večeři usíná u televize s prázdným lachoutem na pupku a chrápe na celé kolo.

Ode mě už se nic víc neočekává, jak automat přežívám stereotypně dny, každý večer čekající až přijde domů. Na co vlastně pořád čekám? Sedím tu jak zkyslá buchta, postupně kysnu víc a víc. Všiml by si vůbec, že tu jsem, kdybych mu nepostavila na stůl večeři? Jenže já mu ji tam postavím vždycky, musí mít přeci hlad, celý den pracuje. Káčo hloupá naivní! Peleší se ti, to dělá!

„Crrrrrrrrrr!“ poplašeně se ozval zvonek.

Trhla sebou vyrušena z trudných myšlenek.

Fuj, to sem se lekla. Kdo to může být? Kdo mě to otravuje?

Ježíš, no jo! Vždyť se měla stavit Jaruna, úplně jsem na to zapomněla. Ach jo, teď na ní vůbec nemám náladu. Teď teda ne. Mám jí na Jarunu vůbec někdy?

47. Šrámkova Sobotka 28.6. — 5.7. 2003

MOTTO: HLEDÁNÍ ZTRACENÉHO SMYSLU
Proměny české literární teorie 20. století

Sobota 28. června

10.00 hod. Šrámkův dům Zahájení přehlídky uměleckého přednesu v rámci Šrámkovy Sobotky

19.30 hod. sál sokolovny Neil Simon, Drobečky z perníku, Divadlo Na Vinohradech, režie Petr Kracík

Neděle 29. června

10.00 hod. sál spořitelny Slavnostní vyhlášení výsledků literární soutěže 47. ŠS, spojené s rozborovým seminářem

13.00 hod. sál spořitelny ZAHÁJENÍ 47. ŠRÁMKOVY SOBOTKY

14.00 hod. sobotecká prostranství Poetické odpoledne - zahájení na Šolcově statku Dismanův rozhlasový dětský soubor, režie Tomáš Staněk

17.00 hod. chrám sv. Maří Magdaleny Varhanní koncert

19.30 hod. sál spořitelny Chci být i kýmisi čten, pořad z oceněných prací literární soutěže Šrámkovy Sobotky, Jesličky Hradec Králové

Pondělí 30. června

9.00 hod. Šrámkův dům Zahájení dětské tvůrčí dílny

9.00 hod. sál spořitelny Gender a literatura, PhDr. Libuše Heczková

11.00 hod. sál spořitelny Prezentace nakladatelství H & H Ladislava Lederbuchová Průvodce literárním dílem

13.30 hod. Šolcův statek Vzpomínka na V. Komárka a A. Sticha

19.30 hod. sál spořitelny Paulo Coelho Alchymista , účinkuje Miroslav Moravec, scénář a režie Tomáš Vondrovic

Úterý 1. Července

9.00 hod. sál spořitelny Hermeneutika jako metoda literární interpretace Dr. Phil. Josef Vojvodík, M.A.

11.00 hod. sál spořitelny Prezentace nakladatelství Amulet, beseda se spisovatelkou Ivonou Březinovou

13.30 hod. Vlastivědné odpoledne

19.30 hod. sál spořitelny USTAF Brno

Středa 2. července

9.00 hod. sál spořitelny Bedřich Fučík - Píseň o zemi, PhDr. Vladimír Binar

11.00 hod. sál spořitelny Prezentace nakladatelství Albatros, beseda s Jiřím Žáčkem a Jiřím Fixlem

16.30 hod. Šolcův statek PhDr. Helena Kupcová a PhDr. Miloš Sládek,
Vzpomínka na Václava Černého
19.30 hod. sál spořitelny Milan Uhde, Balada pre banditu, Městské divadlo
Bratislava, režie Iveta Jurčová

Čtvrtek 3. července

19.30 hod. sál spořitelny Francois Villon, Všechno jen do putyk a ženským,
Viola Praha, Scénář Irena Žantovská, režie Miroslav Krobot, účinkují Vilma
Cibulková a Miroslav Etzler

Pátek 4. Července

9.00 hod. sál spořitelny Český poststrukturalismus 60. Let, Mgr. Petr Šrámek
11.00 hod. sál spořitelny Prezentace 20. svazků Knihovničky Českého ráje Jan
Dvořák Stříbrný vítr - kniha a film
13.30 hod. městské divadlo Šumný Český ráj, setkání s režisérem Radovanem
Lipusem
16.30 hod. Šolcův statek Tristan a Isolda vernisáž výstavy Michaila Ščigola
19.30 hod. sál spořitelny Večer pedagogických a filozofických fakult

Sobota 5. července

9.00 hod. městský park Ukázka práce dětské tvůrčí dílny ŠS
9.30 hod. Pohádka nakonec ... Strašidlo Bublifuk, Válkovo kočovné divadlo
Praha

V průběhu festivalu vychází časopis Splav!
Převzato z internetových stránek Šrámkovy Sobotky, další informace na
stránkách www.sobotka.cz Václav

Logo Šrámkovy Sobotky od akademického malíře Zdeňka Mlčocha.

LETNÍ PŘEHÁŇKA

Václav Franc

Letní nebe
dotek zebe
Nevěřil jsem zimě
jako ty mně

Rybník zamrzl
jako úsměv řece
Ještě se milujeme
řídce, ale ... přece!

Bouřka napitá rosy
z posledních sil prosí
o kapky do žil

Zůstaň dýl!

**Příjemně prožité léto,
hodně inspirace a načerpání nových nejen tvůrčích sil
přeje všem příznivcům literatury
Václav**

KOBRA

Kulturní občasník regionálních autorů
Vydává Literární spolek při Městské knihovně v Jičíně jako interní tiskovinu.
Připravil : Václav Franc, K Hájků 1724, 509 01 Nová Paka
Ročník 4. Číslo 6. Červen 2003 .
(5. června 2003)
www.kobra.zde.cz